

Referat despre Poezia pasoptista

1. In 1821, cand au incetat domniile fanariote si s-a revenit la domni pamanteni, s-au creat premisele unei europenizari economice si spirituale a patruns in scoli limba franceza si astfel intelectualii scoliti au inteles necesitatea modernizarii societatii romanesti si au imbinat, intr-un mod irepetabil, utopia cu pragmatismul, desfasurandu-si fortele si energiile in toate domeniile de activitate, inclusiv in cel cultural si literar. Rezultatele lor au fost uimitoare. Dupa ce au revenit in tarile lor au infintat societati cultural literare (cu subtile obiective politice), presa in limba nationala , invatamantul si o miscare teatrala in limba celor multi, conform idealurilor iluministe.

2. Inlaturarea domniilor fanariote si instalarea domnitorilor pamanteni, aparitia unor relatii economice si politice inexistente pana atunci constituiau premisele necesare pt ridicarea societatii romanesti pe o noua treapta de dezvoltare social-economica , pt modernizarea vietii social politice si culturale. Pt intelegerea rolului pe care il avea ideologia pasoptista in orientarea, indrumarea si stimularea maselor largi populare la lupta ampla de transformare social-economica, de reorganizare burghezo democratica a societatii romanesti si de eliberare nationala, este foarte semnificativ intelesul cuprinzator pe care M. Kogalniceanu (acel arhitect al modernizarii societatii romanesti) il dadea cuvantului "politica" : "politica ... a ajuns sa fie astazi sufletul lumii moderne ; la dansa tintesc si largile tendinte ale literaturii ce formuleaza si imprastie ideile, si propasirea industriei, care asociaza, oranjeaza, produce si raspandeste. Politica este puternica circulatie ce atata toata gandirea si toata ideea. Din ea izvorasc toate acele valuri de teorii, de proiecte, de sisteme care bat necontenit in opinia publica si imping activitatea multimii pe cai noua " . Miscarea revolutionara din prima jumata a sec al-XIX-lea a dat o puternica lovitura regimului feudal, renascand in constiinta maselor spiritul luptei pt dreptatea sociala si libertate, intensificand miscarea de idei in favoarea unirii tarilor romane intr-un stat puternic si independent. Ele au determinat, in acelasi timp, o viguroasa activitate culturala, care avea la baza un amplu program de lupta politica. Aceasta etapa, cuprinsa intre 1830-1860, in mijlocul careia s-a declansat cea mai larga miscare populara de emancipare sociala si nationala _revolutia de la 1848_ este cunoscuta in literatura sub denumirea de perioada pasoptista.

In aceasta perioada s-au pus bazele unei adevarate renasteri culturale romanesti. Invatamantul, presa, teatrul, literatura, stiintele cunosc o dezvoltare fara precedent. Iau fiinta societati culturale si stiintifice, ,creste numarul revistelor si al altor periodice, al cartilor tiparite in tiraje mari, se formeaza un public cititor, se organizeaza biblioteci de literatura beletristica, se infiinteaza o viata artistica specific romaneasca, bazata pe traditia populara, ia amploare miscarea de culturalizare a maselor.

Intelectualii pasoptisti, preocupati de cultivarea valorilor universale, o folosesc curent, in scris si in oral, publicand articole, studii si lucrari ce aduceau la cunostinta popoarelor europene problemele romanilor.

In perioada pasoptista scrisul devine principalul instrument al activitatii culturale. In aceasta perioada de plin avant al culturii , literatura romnana cunoaste o dezvoltare apreciabila prin

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

contributia , in Moldova, a scriitorilor: G. Asachi, C. Negruzzi, M. Kogalniceanu, V.Alecsandri, A. Russo; in Muntenia: Ghe. Lazar, I. H. Radulescu, V. Carlova, G. Alecsandrescu, N. Balcescu, I. Bolliac, D. Bolintineanu; in Transilvania: T. Cipariu, G. Baritiu, A. Muresanu.

Pe ansamblu, literatura pasoptista s-a dovedit a fi democratica, nationala, educativa, ea avand si dificila sarcina de a forma un public, de a-l modela conform idealurilor social-politice ale momentului. In nimele aceleiasi specificitati nationale, s-a dus batalia pt o limba unitara, cu constiinat clara ca existenta acesteia e o conditie pt pastrarea identitatii nationale. Scriitorii de seama au aparat principiul fonetic in ortografie si, pronuntandu-se in problema neologismelor, au adoptat principiul imprumutului moderat, in limitele necesitatilor impuse de dinamica sociala si culturala.

Doctrina literara, cata a fost, a avut un caracter hibrid, eclectic, dar asta nu i-a impiedicat sa aspire, conform personalitatii fiecaruia, la un frumos etern, la totalitate si determinare, cu convingerea ca realitatea are un sens unic, care se cere descoperit prin cuvant.

3. In perioada pasoptista se afirma primii nostri scriitori moderni in cadrul curentului national popular de la "Dacia Literara". M. Kogalniceanu, in articolul program al acestei reviste, subliniaza clar ideile care vor sta la baza orientarii literaturii: combaterea imitatiei si a traducerilor mediocre, necesitatea crearii unei literaturi nationale prin stimularea scriirilor originale, aspirate din istoria patriei, din frumusetile ei, din pitorescul obiceiurilor populare; realizarea unei limbi unitare si a unei literaturi specific nationale. Aparand ideea de originalitate in literatura, mentorul creatiei pasoptiste dezvolta in acelasi timp si spiritul critic, exercitand, in acest fel, o influenta hotaratoare asupra fizionomiei culturii romanesti de la mijlocul sec trecut. "critica noastra-spunea M. Kogalniceanu-va fi nepartinitoare; vom critica cartea, iar nu persoana".

4. Existenta unui clasicism romanesc a facut posibila simbioza intre luminism si romantism, clasicism si preromantism, fapt explicabil prin presiunea modelelor de tot felul, dar, si prin situatia speciala in care se afla literatura noastra dornica de sincronizare cu ordinea rapida a unor etape, dar, in egala masura, obligata sa-si afirme identitatea nationala. Aparut in conditii sociale si culturale foarte specifice, romantismul romanesc va avea, natural, o fizionomie proprie. Preluand conceptele lui Fridrich Sengle, V. Nemoianu, distinge un romantism (high romantism) care avea ca trasaturi radicalism, ideologie coerenta, vizionarism, simt cosmic, integrarea contrariilor, misticism si intensitate paisonala si urme foarte slabe in realitatea literala a acestei perioade si un al doilea romantism (Beidermeier) care avea ca trasaturi inclinatia spre moralitate (de aici predilectia pt poezia didactica), valorile domestice, intimismul, idilismul, pasiunile temperate, confort spiritual, sociabilitatea, militantismul, conservatorismul, ironia si resemnarea, fiind mult mai evoluat la scriitorii nostri reprezentativi din jurul anului 1840.

5. Diversificarea speciei e insotita, in poezie, de varietatea mijloacelor prozodice folosite, varietate vizibila inca la I. Vacarescu si Asachi indeosebi, acesta din urma un mare tehnician, creator al unui vers de o perfectiune clasica. Preocuparea de a iesi din tiparele traditionale de versificatori

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

ridimentari de a scrie intr-o versificatie complexa, in pas cu poezia europeana a vremii, este aproape generala, mergandu-se pana la cultivarea unor specii de virtuositate.

Opera este nu numai prima realizare a speciei in literatura romana ci si cea mai importanta, o scriere densa, echilibrata si armonioasa, indiscutabil una di marile creatii poetice ale epocii si ale miscarii literare romanesti in general. Fenomene arata amplificarea si diversificarea ariei de creatie poetica, precum si preocuparea evidenta de adancire si rafinare a actului creator. Exista inca, fara indoiala la poetii acestei epoci, stangacii de limba , naivitati de exprimare a gandirii poetice, tinand de traditia si experienta precare atunci a poeziei autohtone. Creatia dramatica romaneasca se va afirma larg in epoca urmatoare, cu deosebire prin Alecsandri, ea maturizandu-se deplin spre sfarsitul sec, prin Caragiale .

6.Alecsandri nu ia lucrurile, lumeste ca o simpla satisfactie sociala, el se crede salvatorul natiei. Alegea teme poporane, tratandu-le in metrii scurti respectivi. Dovada de tact deoarece nici spiritul lui nici cel al contemporanilor nu erau cu mult deprinse de sensibilitatea folclorica, si singura cale dreapta era cea a innoirii acestei simtiri. Expresiile din povesti pe care si le extrage mai tarziu, sunt toate metafore sau "concetti" . Poezia ramane totusi rea.In Baba Cloanta, fantasticul macabru tropotitor al lui Bolintineanu capata o culoare focoasa si umor.In planul I sta Baba langa o tufa uscata, pe cer strajuieste luna , in fund se vede focul horei din sat. Onomatopeea este aici hilara, drolatica.Stapanita de doruri erotice Baba face o incantatie de o ardoare groteasca cu scopul de a-si vedea iubitul.Ochii mari far de noroc , hora in jurul focului sunt note plastice , inexistente in folclor. Satan chemat de Baba, soseste intr-un desen foarte precis , iar Baba devenita calul dracului porneste spre balta,prilej pt alta litografie. Cocosul ca in toate baladele cu strigoi , canta la miez de noapte si dracul impreuna cu Baba se prabusesc in balta moment foarte bun pt o ilustratie.In genere toata poezia poate fi ilustrata si e hotarat ca putini poeti au avut mai multe mijloace de a cumpune tablouri .Ghinionul lui Alecsandri a fost cand M.Eminescu a supt toate fluidele inefabile, toate elementele metafizice, lasand numai materialul biografic care este redus. Este evident ca lui Alecsandri ii lipseste vocabularul liric , inlocuit cu spectaculosul, cu zgomotosul si mai ales cu dulcegarii . La capacitatea scenica se adauga truculenta , semn laudabil al instinctului artistic.Doua decenii Alecsandri a continuat astfel fara a iesi din tipar si fara a da de banuit ca ar avea notiune artistica mai complicata . Erotica lui mai profunda in intentii,ramane senzuala si zaharata.Conventiile lui poetice sunt de o pletitudine totala,agranate de o mare risipa de vorbe,din neputinta de a incorda bine versul.Vinul liric este amestecat cu o enorma cantiate de apa,incat foarte rar cate un vers mai pastreza flagenta adevaratei fantezii.De obicei fragmentele salvate sunt din poeziile in care se canta goana salbatica ori intemperiiile,adica tot ce strica kieful la care tine atat poetul.Se intalnesc in poezia umblatului Alexandri fragmente de orientale,icoane exotice,totul insa sters de ploaia cuvintelor inutile.

Dupa 40 de ani,cand incepu sa simta mai cu tarie voluptatea trandaviei, poetul a inceput sa dea in pasteluri o poezie noua in care tehnica picturala predomina.S-a observat si s-a osandit idilismul exagerat al vietii satesti,eludarea cumplita a conflictului de clasa atat de acut atunci. Teroarea de fenomenul boreal ia prilejuit lui Alexandri cateva strofe ce sunt mici capodopere.In "Miezul iernii"

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

joasa temperatura usuca padurea in sunetul de orga al vantului, prefacand totul in diamante. In "Iarna" imaginatia e o vreme ingrozita de putinta unei ninsori totale, de sfarsit de lume. Lacuil romanticilor, provocator de melancolii, este inlocuit aici de cerul plin de nori si cu suieratul vantului ce umple de o surda spaima toate fapturile (Sfarsit de toamna). Poetul nu trece cu vederea aspectele voioase ale iernii, creanga care rupe te stopeste cu fulgi de zapada, sania cu clopotei dar exultare poetului, obsedat de soare, incepe cu primavara, acum calduar patrunde in inima si vietatile ies din amorteala. Luata in total, pastelurile reprezinta o lirica a linistii si a fericirii rurale, un hariotinism. Pt intaia oara se cata la noi intimitatea, reclusiunea poetului, meditatie la masa de scris, fantasmele desprinzandu-se din fumul tigarii, somnolarea in fata sobei. De fapt, pastelurile lui Alecsandri sunt un calendar al spatiului rural.

Publicate intre 1868-1869 in "Convorbiri literare" si apoi in volum in 1875, pastelurile reprezinta partea cea mai organica a poeziei lui Alecsandri. Dinamism si claritate, geometrie clasica a voiziunii, simplitatea si armonia proportiilor, desenul esentializat valideaza ideea unui clasicism asumat, daca nu am tine cont de faptul ca desenul e, uneori, tulburat de ispita melancoliei, insotita de unele motive romantice.

Nefericirea e ca Alecsandri, pe langa o verozitate nesuferita si un senzualism nelalocul lui, care face terestre incercarile de viziuni, se impiedica intr-un sistem de conventii puerile. Generalitatea cuvintelor lui e cunoscuta.

Atitudinea poetului fata de natura nu este contemplatiava, ci practic hedonica. El nu masoara cu ochiul ci cu criteriul practic. Din poezia populara ia personificatia. I se pare ca peisajul nu are pret artistic in sine, de aceea cauta sa-l poetizeze, interiorizandu-l, ridicandu-l la expresia unei valori psihice. Alecsandri a avut ambitia, in unele piese, de a zugravi starea sociala a vremurilor sale. Indeosebi penetratiunea elementului alogen l-a preocupat si foarte des a introdus ca antipatice pe grec si pe evreu. In comedie comicul se rezuma aproape numai la stropsirea limbajului si Alexandri cam abuzeaza.

7. Ca poet Alecsandrescu a sintetizat, intr-o creatie de mica intindere, principalele aspiratii, pasiuni si locuri comune al epocii. El a cristalizat in cateva atitudini spirituale si simboluri de mare circulatie o mentalitate fluida, constienta de vocatia ei ideala dar nedescurcata intre optiunile posibile. In scrisul sau conflueaza multimea diversa a izvoarelor din care se alcatuie poezia pasoptista: radicalismul senzualitatea si tendinta pedagogica a luminilor; fadoare sentimentala a petrarchismului; melancoliile si sensibleria preromantismul. Mai putin amplu decat altii lipsit de suflu, el aduce in schimb o formula literara persuasiva si bogata in nuante intrata in definitia lirismului romanesc preeminescian, ca un punct de reper indelebil, adevarat pol al traditiei. Multi l-au considerat drept un produs de metisaj, un amestec de romantism si clasicism. De fapt el e un romantic printre clasici si reciproc cu alte cuvinte e un scriitor de tranzitie, iluzionand asupra situatiei proprii. Simpatizant al ideilor inaintate ale pasoptismului se tine totusi departe de lupta politica. Personajul pe care il evoca versurile lui, asa zisul erou liric, e un dublu al omului viu. Priveste lucid lumea fara a-si face iluzii si a confunda sclipirea decorului cu realitatea murdara. Opera lui trasfigureaza in planul liric tribulatiile unui personaj dubitativ, melancolic, reflexiv

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

,ironic, ne multumit de ordinea lumii .Este incontestabil ca acest romantic solitar dar antiexistentialist era un poet cetatean,angajat fara ezitare in lupta pt inafaptuirea idealului national.

8.Intre reprezentantii literaturii pasoptiste C.Bolliac ocupa o pozitie extrema :el este romanticul in jiletca rosie nu numai prin tendinta umanitara si atingerile din tinerele cu socialismul utopic,dar si prin violenta declamatiei,dezordinea sensibilitatii,dorinta permanenta de a produce efecte.De la primii pasi in viata literara ,el a resimtit tentatia publicitatii.Sub raport fiziologic nu pare decat a avea notiuni diosperate,de un calibru restrans.Este un intuitiv si un grabit,care nu poposeste adanc asupra versurilor si nu dovedester nicaieri posesia unei veritabile tehnici a muncii intelectuale.Asemenea altora e un aotodidact insetat de meri escapade intelectuale care parodiaza lesne cu argumente de eruditie si mai mult adulmeca ideile decat sa le descopere prin studiu sistematic.Bolliac nu e un adept oarecare al esteticii pasoptiste,ci e unul din principalii ei protagonisti.E o reala in aceasta remarcabila intelegere a fenomenului poetic ,materializata intr-un fel de iluminari succesive.Chiar daca n-a atins mari atitudini lirice, Bolliac e vadit sa simta poezia si ii percepe esenta.Romantic impenitent,si-a croit drumul incercand mereu sa se sincronizeze cu o actualitate mobila,careia accelerarea ritmului istoric i-a impus dese schimbari.Romantic dar crescut din radacini iluministe,n-a izbutit sa opteze literar intre rigoare si ambiguitate,intre didacticism si liberul zbor al fanteziei,intre vibratia adanca a inimii si bogatia senzuala a lumii.Nu i-a lipsit nici elanul meditatiei ,nici fiorul luminilor de bezna ce ne inconjoara,nici cutezanta marilor escapade lirice.

9.N. Manolescu il considerear un mare poet,poate singurul high romantic de pana la Eminmescu regasind in poezia acestuia aproape toate trasaturile specifice primului romantism:coerenta vizionara,simt cosmic,intensitate pasionala si radicalism ideologic.A introdus si a sustinut motivul ruinelor ,a cultivat poezia extatica si vizionara, a demonstrat o apetenta deosebita pt poezia didactica si civica, chiar daca rezultatele estetice au fost modeste.Daca e adevarat ca nu a inventat limbajul poeziei de idei in schimb a contribuit din plin la creere unui limbaj liric , fapt de necontestat in ciuda traditiei care a transmis imaginea unei persinalitati scindate , opera literara , teoretica si speculativa ne proiecteaza un profil surprinzator de unitar.Daca ne referim la piesele sale de rezistenta e de observat ca vocatia sa a fost mai degraba una epica si mult mai putin una lirica.

10.In cei aproape 25 ani de activitate literara, ca un advarat profesionist, Bolintineanu a publicat 18 volume ,ilustrandu-se in toate genurile si speciile literare.Baladele istorice atat de transparente si usor de memorat a obtinut o glorie nemeritata .Multimea cliseelor, caracterul strident,lipsa de culoare istorica si caracterul simplist al scenariului indeparteaza aceste texte de zona estetica .Dincolo de performantele estetice uimitoare este capacitatea anticipativa a demersului poetic, sinteza realizata intre dimensiunea mistica si cea istorica intr-un limbaj cu o mare putere de simbolizare.Romantismul sau e mult mai evoluat decat al colegilor sai de generatie ,temperamentul, sensibilitatea, calitatile sale native l-au condus la fourirea unei opere inegale dar de maxima semnificatie prin faptul ca a pregatit, a anticipat poezia care avea sa urmeze.

11.Trecerea de la o epoca la alta se savarseste adesea pritr-o miscare de pendul, ca si cum

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

---

continutul de exprimat nu ar mai incapea in formele artistice existente si ar impune descoperirea unor modalitati de a scrie diametral opus. In aceasta incercare de renovare radicala unii au vazut o manifestare de ordin psihologic, dorinta intima a artistului de a birui inertia si a se diferentia prin originalitate. Explicatia este si de natura sociala, fiind vorba de repercursiunile in constiinta a proceselor majore ceea ce agita viata materiala a oamenilor.